

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Ydéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275

TOLLHEGYEN.

— július 6.

(Kölosönösség nélkül) Az oroszországi *duma* eltörölte a halálos büntetést. Ez a forradalmárok kedvéért történt. De miután az orosz forradalmárok még nem törölték el a halálos büntetést, az ügyben sokkal kevesebb a kölosönösség, mint a hogy gondolnók.

(A hirlapvásárlások.) A hirlapvásárlás akkor nevezhető erkölcselennek, a mikor a kormányok meggyőződésük változtatásáért fizetik meg az ujságot. A „Független Magyarország” folyton a koalíció politikáját követte, megvásárolni nem kellett, azaz a vasuti pusálé fölemeléssel legfeljebb üzletet kötöttek, legfeljebb szubvencionáltak. Lengyel Zoltán kiválásával a lap azt az irányt fogja követni, a melyet az ő főszerkesztősége alatt követett és így a nagy nyilvánosság előtt való pöz sem egyéb az ifjú honatyától, mint az, hogy háborus természetének szöge bujt ki megint a zsákból. Lengyel Zoltán nem ismer fegyelmet, mely őt a szerepléstől és az ezzel járó reklámtól fosztja meg; innét a nagy handabandázás. Lapja a darabont-kormánytól is kapott szubvenciót; furess, hogy azt a piszkos szubvenciót nem vette észre akkora éleslátással, mint a hogy a tisztességesebb üzletkötést sietett észrevenni. Mostani föllépésének is a darabontok örülnek igazán, a kiknek kapóra jön minden a törvényes kormánynak szerzett kellemetlenség. Lengyel Zoltánnak előbb utóbb az lesz a sorsa, hogy az érdekességét elveszti és az ország megunja. Az ifjúkornak még mindig disze a szerénység.

(Pietreích, a felemás.) A magyar delegáció azt határozta, hogy a közös hadügyminiszternek „közös” legyen a címe, az osztrákok pedig ráparancsoltak, hogy nevezze magát *birodalmi* hadügyminiszternek. Hasonlít most már a cirkuszok „Dummer August”-jához, kinek feltétét magyar nemzetiszin, másik felét feketesárga öltöny borítja. Kék színeket majd festenek a hátára a legközelebbi hadjárat alkalmával és akkor majd — magyar színekkel takarja el azokat úgy ő maga, mint minden feketesárga generális a saját ütlegeit. Példa rá 1866.

(Uj Hohencollern.)

Unokája született
A német császárnak . . .
Boldog fiu, a kire
Már koronák várnak.

Boldog nemzetek, melyek
Nem vesznek, csak nyernek,
A midőn születik uj
Főhercegi gyermek!

Az osztrák kormány a magyar kormány ellen.

Beck báró támadása.

Kormányválság?

(Távirati tudósítás.)

Bécs, július 6.

Rendkívül szenzációs politikai esemény lepte ma meg a két állam politikai köreit.

Báró Beck osztrák miniszterelnök ugyanis az osztrák birodalmi gyűlés mai ülésén vehemens támadást intézett a magyar kormány s tulajdonképen Magyarország ellen.

Beck báró ugyanis ma felelt a Svájccal kötendő kereskedelmi szerződés tárgyában hozzáintézett interpellációkra.

Kijelentette, hogy helyteleníti, hogy a magyar kormány az osztrák kormányval való megállapodás nélkül terjesztette a magyar képviselőház elé a külfölddel kötött kereskedelmi szerződéseket.

Véleménye szerint ez az eljárás nem felel meg a két állam között fennálló viszonyra vonatkozó törvényes intézkedéseknek.

Ennélfogva visszavonja az összes kereskedelmi szerződéseket és gazdasági javaslatokat, melyek a birodalmi gyűlés előtt fekszenek.

Budapestről jelentik: Beck báró kijelentései leirhatatlan hatást gyakoroltak a magyar politikai körökre. Tekintve különösen azt, hogy a magyar kormány ő felsége felhatalmazása alapján tette meg előterjesztéseit.

Az általános vélemény az, hogy osztrák miniszterelnök ezen lépésével annyira élére állította Magyarországnak Ausztriához való viszonyát, hogy a bonyadalom csakis az egyik kormány bukásával intézhető el.

A magyar képviselőház holnapi ülésén a helyzetnek megfelelő felszólalások várhatók. A hazaérkező Wekerle miniszterelnök azonnal nyilatkozni fog a beállott helyzetről.

Az izgatottság általános.

Politikai hírek.

— **A miniszterelnök Bécsben.** Bécsből jelentik: a magyar kvótadeputáció hetes választmánya ma délelőtt megjelent a magyar miniszterium palotájában, a hol Wekerle dr. miniszterelnökkel rövid megbeszélést folytatott. A hetes választmány tagjai azután Széll Kálmánnak, a magyar kvótabizottság elnökének vezetése alatt az urakháza költségvetési bizottsági termébe mentek, a hol az osztrák kvótadeputáció hetes választmányának tagjai már egybegyűltek. — A magyar kvótaküldöttség hetes tárgyalási bizottsága ma délelőtt fél 11 órakor a bankgassei magyar miniszteriumban Wekerle Sándor dr. miniszterelnökkel tanácskozást folytatott, mely után a bizottság tagjai az osztrák parlament épületébe mentek, ahol 11 órakor a két tárgyalási bizottság az urakháza egyik bizottsági termében együtes tanácskozásra ült össze. A magyar kormány részéről Teleszky dr. osztálytanácsos jelent meg az ülésen. Az együtes értekezlet után a magyar tárgyalási bizottság tagjai ismét a bankgassei magyar miniszteriumban fognak egybegyűlni.

(Távirati tudósítás.) Bécsből jelentik: A magyar és osztrák kvótabizottság tagjai ma ülést tartottak, amely három óra hosszáig tartott. — Miután a két bizottságnak nem sikerült megállapodásra jutni, a kvóta ügyében ő felsége fog dönteni.

— **Határozár Szerbia ellen.** Félhivatalosan jelentik, hogy a magyar kormány, egyesülve az osztrák kormányval, ma táviratilag elrendelte Szerbiával szemben a határozárlatot. Hir szerint állategészségügyi szempontból a marhabehozatalt is megtiltják.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, július 6.

A képviselőház ülésén Visontai Somaverte vissza hévteljes, nagy beszédben a nemzetiségiek támadásait. Dr. Günther Antal államtitkár is méltóságteljes beszédben utasította őket állampolgárokhoz méltó viselkedésre.

Volt interpelláció is. Egy fiatal képviselő, dr. Halász Lajos az iránt interpellálta meg gróf Apponyi Albert kultuszminisztert, hogy a makói tanácsgyűlésen báró Barkóczy min. tanácsos „a felekezeti és kizárólag a keresztény szellemnek” az iskolákba való fokozottabb bevitelét hangsúlyozta. Odáig jutott hát a kozmopolitizmus és vallástalanság, hogy a keresztény szellem terjesztését bűnnek merik feltüntetni a nemzet törvényhozásában!

Justh Gyula elnök megnyitja az ülést és mindenek előtt hitelesíti a múlt ülés jegyzőkönyvét. Ezután bemutatja a beérkezett irományokat és kérvényeket. Javasolja, hogy a kérvényeket adják ki a kérvényi bizottságnak. Jelenti, hogy az első bizottságot kivéve az összes bizottságok megalakultak és felhívja az első bizottság tagjait, hogy holnap okvetlenül alakuljanak meg.

Ezután gróf Zichy Miklós bizottsági tag leteszi az esküt.

Elnök jelenti, hogy Bernáth Béla, az állandó igazoló bizottság elnöke kíván jelentést tenni.

Bernáth Béla betérjeszi az igazolt képviselők névsorát és jelenti, hogy Beck Lajos mandátuma formai kifogás alá esik. Leteszi a Ház asztalára a bizottság összes irományait további felhasználás végett.

Elnök korrigálja tegnapi téves enun-ciációját és konstatálja, hogy Nagy Dezső nincsen végleg igazolva, mert mandátumát kérvénnyel támadták meg.

Beck Lajos mandátumát az első bizottsághoz sorsolják ki.

Metzner Béla a számvizsgáló bizottság elnöke leteszi a bizottság jelentését a Ház asztalára.

Szilassy Zoltán a közgazdasági bizottság elnöke leteszi a Svájccal kötött kereskedelmi egyezményre vonatkozó egyezményt a Ház asztalára.

Mindkét elnök jelentése ki fog nyomtatni és szét fog osztatni.

Kollár Márton személyes megtámadás címén kér szót, miután azonban folytonosan egyébről beszél, az elnök figyelmezteti, hogy csak személyes megtámadásról szólhat. Erre kijelenti, hogy nem kíván tovább beszélni.

Elnök utólagosan rendre utasítja Hodzsa Milánt, a ki tegnap, mikor arról volt szó, hogy Veszelovszky Ferenc a magyar állam ellen való izgatásért egy évre ítéltetett el, a mit le is ült, — azt kiáltotta közbe, hogy tisztelet és becsület neki érte. (Taps.)

Következik a felirati vita folytatása.

Visontai Soma: Megszűnt végre az a szomorú állapot, hogy a nemzet mindig elhagyatva, egyedül ünnepeljen, hogy kormánya soha ott ne legyen, a hol a nemzet nagyjait ünnepli. A nemzet kormánya ma éppen a legerősebb faktora a nemzeti ügy érvényesülésének. Azok a tanácsosok, a kik az uralkodót ma körül veszik, mind lelkes, hazafias érzéstől áthatott férfiak. Nincs szükség tehát rá, hogy Polit Mihály kurucoskodjék. (Ugy van! Helyeslés!)

Rakowszky István elfoglalja az elnöki széket.

Visontai Soma: Polit Mihály ez előtt éppen harminnégy évvel szólalt fel a Házban, veszedelmes jóslásokba bocsátkozott. Az ország elvén — mondta — ha nem követi az ő keleti politikáját. Azóta az állam ezeréves fenállásának jubileumát megültük és Polit proficiái éppen nem igazolódtak be. Szerencsétlenül választotta meg Kossuth július 11-iki beszédét, mert ugyanazon a napon Kossuth, mikor a haza veszedelméről szólt, azt is elmondta, hogy leborul a nemzet nagysága előtt, mert megszavazta neki a kétszáz ezer ujoncot. A nemzetnek akkor egy táborba kellett csoportosulnia a nemzetiségek főleg pedig a szerbek ellen. Ezeknek egész politikája folyton a fegyverkezés. A szerb-magyar testvériséget a szerb képviselők beszédei teszik lehetetlenné, pedig minden tüzetokádó beszédük után lágy hangokkal hozakodnak elő, hazát emlegetnek, szótartot idéznek. Rossz uton járnak a nemzetiségek, ha a közigazgatás visszaéléseit az egész magyar nemzetnek tulajdonítják, holott jól tudják, hogy e rettenetes bajok ellen a magyar képviselők panaszkodtak. Nem mi rajtuk mulik az, a törvényeket kell majd kiigazítani (Helyeslés.) A horvátok sokkal őszintébbek a szerbeknél. Ők belátták, hogy a magyar nemzet mindig a szabadság zászlóvivője volt és mindig az is lesz, mert nem látja helyesnek korlátozni az ország bármely lakójának szabadságát. (Helyeslés.) Igen is, mélyen tisztelt Polit Mihály ur. Szabadságokat adunk e nemzet minden fiának. Megcsináljuk az általános választói jogot is az egész nemzet számára, de ebbe az intézményünkbe is, mint valamennyi törvényalkotásunkba bele fogjuk vinni a nemzeti állam-szembe biztosítékait. Vezéreinket pedig, a kiknek hazafiságát, tántoríthatatlanságát ismerjük, lelkesedéssel és bizalommal fogjuk követni. A feliratot elfogadja. (Taps.)

Hodzsa Milán: Polémiát kezd Visontai-val. Azt mondja, hogy a függetlenségi párt tapsolt a kormánynak, a mikor a nemzetiségek jogait megnyirbálta. Hanem azért igaza van Visontainak, hogy az osztrák állásfoglalással szemben itt is testvéresülni kell. Ez igaz, de testvérek nélkül testvéresülni nem lehet. A nemzetiségeket itt ellenségként fogadják. (Ellentmondások.) Pedig a nemzetiségek felirata világosan kimondja, hogy a magyar nemzeti állam egységének kiépítését kifelé, helyesli, szükségesnek vallja, s hogy a nemzetiségi párt ebben a törekvésében a kormányt támogatni is fogja. De ez nem elég. Ki kell építeni a nép szuverenitását is, mely pedig befelé. Ez az egyedüli lehetséges feltétele a testvérisülésnek. Követeli a nemzetiségi törvény becsületes végrehajtását. Még egy megjegyzése van. A jo-

gok adományozásában nem lehet személyi disztinciókat tenni. Mikor ő állást foglalt az általános választói jog tárgyában, akkor azt felelték neki, hogy igen; megadják a választói jogot, de csak annak, a ki hazafi. Nahát ez abszurd álláspont, de mindenben jellemzi a magyar pártok politikáját. Az egyiket kézzel adni, a másikkal az adottakat összetörni. (Ellentmondások.) Hát pedig ez így van és ez volt a szabadelvű rendszer bukásának is az okozója. Rátér a katonai kérdésekre. A magyar vezényszó kérdését, ha nspirendre kerül, ő nem fogja akadályozni. (Zaj.)

Közbeszólások: Hát próbálja meg! (Zaj.)

Hodzsa Milán: De nem helyesli ezt, hogy nemzetiségi ezredekben magyar legyen az ezrednyelv. (Zaj.) Kéri az elnököt, hogy adjon szünetet.

Elnök: Az ülést tíz percre felfüggeszti.

Interpelláció a közoktatásügyi miniszterhez.

Dr. **Halász Lajos** országgyűlési képviselő a következő interpellációt írta be ma a Ház interpellációs könyvébe:

Van-e tudomása a vallás és közoktatásügyi m. kir. Miniszter urnak arról, hogy f. évi július hó 2-án az országos Középiskolai Tanár egyesület 40 évi közgyűlésén báró Barkóczy Sándor miniszteri tanácsos, a ki a tanárok ünnepi gyűlésén mint a miniszter képviselője jelent meg, olyan nyilatkozatot tett, mely szerint a jövőben a középiskolákba a felekezeti és pedig kizárólag a keresztény felekezeti szellemet fokozottabb mértékben kell bevinni?

Ha igen, — hajlandó-e a Miniszter felvilágosítást adni az iránt, hogy báró Barkóczy Sándor eme nyilatkozatot, mely egyes támadás a lelkiismereti és vallásszabadság ellen; — a saját, vagy a Miniszter ur nevében tette?

(Távirati tudósítás.) Hodzsa Milán után dr. **Günther Antal** államtitkár szólal fel. Méltóságteljesen és súlyos szavakkal itéli el a nemzetiségi képviselők magatartását. Azt igaztalannak, magyar állampolgárokhoz nem méltónak bélyegzi. Azt ajánlja nekik, hogy üres vádaskodások helyett teljesítsék kötelességüket. Saját érdekükben fog állani, ha velünk barátságban élnek.

Ábránd és tudomány.

Tudományos könyv előttem,
Elmélyedve olvasom.
De a lapok csak nem fogynak,
Szemeim már rég nyugodnak
Ugyanazon oldalon.

Asztalomon virágváza,
Benne egy pár rózsaszál.
Elbódít az édes illat —
S lelkem, mint a hulló csillag,
Megszédülve tovaszáll.

Ábrándokon ringatózdom:
Isten hozzád tudomány.
Nem tehetek én már róla,
Beteggé tesz egy száll rózsza,
S beteggé tesz — valahány.

Hej, ezért is nem viszem én
Semmire sem ideleml!
A valóság nekem — álom,
És az összes tudományom:
Illat, ábránd, szerelem.

Varságh János.

Északnak, délnek.

Írta: Vidovich Ernő.

Pünkösöd vasárnapján történt. Az idő már estefelé járt, a dombóvári állomás piszkos, kőszénzagu perronja telve volt. Munkások, földművesek, a kik a közeli falvakból jöttek görbe napot csinálni, ácsorogtak mindenfelé. Az egyik sarokban jókedvű, sötét parasztleányok húzódtak meg s hangos torokkőszőrölgetés mellett énekeltek. Néhány idősebb paraszt dülöngözve járkált a perronon s az egyik azt dűnyögte:

— Nem jól van ez így.

Nem is jól volt. Két heti bérét hozta be magával s az a koremszében maradt.

A perron egyik félreeső zugában a sárgára festett fakorláthoz támaszkodva állt Bálványos. Hosszan nézte a csoportozatot s ezzel a hangos, jókedvű képpel üzte el a gondolatait.

A podgyászát már előre küldte s a cimboráinak azt üzente hogy másnap utazik. Így elkerült egy mezdító bucsuzodást a barátaitól és a fényes katonaelettől.

Csendes megadással szivta a cigarettáját. Maga sem tagadta, hogy az áthelyezését pillanatnyi fellobbanásában kérte. Később megbánta, de hosszas gondolkodás után bele-nyugodott. — Fülébe csengett a kapitánya szava:

— Ha félesztendő alatt meg nem könyörül rajtad valami bolond muzulmán golyó, magad fogod visszahelyezésed kérni.

Hát igen. Lehet, hogy így lesz, lehet, hogy nem. Halál s unalommal és nyugodt megadással gondolt a jövőre.

A gyorsvonat hirtelen berobogott. Ez volt a Bálványos vonata.

Eldobta a cigarettáját s a mig a kalauz a fülkék ajtajait nyitogatta, a pénztár felé tartott.

— Filozofálni azonban nem fogok többé — mondta magában.

Félretolt néhány parasztot s megváltotta a jegyét.

A mint a vonat felé tartott, hirtelen szóváltást hallott. Egy bepálinkázott munkás nekiment egy fiatal leánynak, a ki egy nővel, valószínűleg az anyjával, a perronon állott.

Bálványos odasielt s félrelökte a munkást. Aztán a nőkhöz lépett s magát meghajtva szólt:

— Bocsánat hölgyeim.

Hirtelen felkapta a fejét. Az arca elhalványodott s halkán suttozta:

— Ilonka.

A leány talán szivesebben vállalta volna a munkás gorombaságait, mint ezt a találkozását.

— Bálványos, — szólt gépiesen s kezét nyujtotta.

Ezután Petrovics István (nemzetiségi) beszélt. Elfogadja a nemzetiségi párt feliratát. Ezzel az ülés véget ért.

Egyház és iskola.

Presbyteri gyűlés. A debreceni ev. ref. egyház a hó 8-án — vasárnap — délelőtt 10 órakor az egyház tanácstermében presbyteri gyűlést tart.

A színügyi bizottság ülése.

(Saját tudósítónktól.)

— július 6.

A színügyi bizottság ma délután 4 órakor tartotta rendes havi ülését a város-háza közgyűléstermében, amelyen sok érdekes, a színház anyagi világába is bepillantást engedő tárgy merült fel. Egyik érdekes határozata szerint — melyet a bizottság a mai ülésén hozott — a közönség kéretik a jövőben a vastapsok mellőzésére, amely annyi botrányt okozott már eddigéig is.

A gyűlés lefolyásáról részletes tudósításunk a következő:

Vihar Fedák Sári ellen.

Jelen voltak: Kovács József polgármester, Oláh Károly tanácsnok, Tóby Elek, dr. Fejér Ferenc, Zádor Lajos, dr. Magoss György, Márk Endre és Komlóssy Arthur. A színház részéről megjelentek Zilahy Gyula igazgató és Békés Lajos titkár.

Kovács J. elnök a gyűlést megnyitja.

Márk E.: napirend előtt szól arról a nagy felszólásról, amelyet a közel múltban a debreceni színházban Fedák Sárral csináltak. A jövőben ezek elkerülése végett kívánatosnak tartja és követeli, hogy ezután minden vendégszereplő előre meghatározott programmal jöjjön és csak úgy léphet föl. Olyan előadást hallottak ottan, amihez hasonlót még drága pénzen soha nem látott, nem hallott.

Oláh Károly tanácsnok előadja, hogy városunk közönsége ez alkalommal nagy művészi estélynek állott előtte, amiért száz perccel fel is emelték a helyárat, de hogy az eredmény nem úgy ütött ki, amint kellett volna, nagyon sajnálja. Nagy sajnálattal ismeri el, hogy nagy csalódás érte Fedák Sárral városunkat. E csalódás amellett óriási pénzbe került a városnak és a közön-

ségnek egyaránt. Ő is ezutánra határozott szép programot kíván a vendégszereplőkötől.

Márk Endre: Mondja ki a színházi bizottság, hogy a tanács jövőben a színházat csak arra az esetre adja ki, ha itt megfelelő művészi erő akar fellépni, nehogy a szóban forgó esethez hasonló módon kellessék csatlakoznia a közönségnek, amely az alkalommal 100 percces helyárat mellett háromnegyed órai csaknem kritikán alóli művelésben volt részes, hallván ott magyar nótáknak közönséges elszavalását! Ha valaki szerepelni akar: tudjuk róla: milyen erő? Kivel, mimódon, mi célra, és mit fog produkálni? (Annak megállapításával, hogy művészi erő-e Fedák Sári, vagy nem, Márk Endre ur kissé megtévedt. Fényes művészi erő Fedák, csak a programot mér e kissé szűken. Szerk.)

Magoss Gy.: azt mondja, hogy a jövőben ugyan úgy fog eljárni, mint most, mert előre elkészített programot követelni valakitől egyenlő volna a színház átadásának megtagadásával.

Kovács J. kívánja, hogy ennek a dolognak és vitának nyoma legyen a jegyzőkönyvben és ő is kívánatosnak látja, hogy a tanács és a bizottság jövőre nagyobb gondossággal és elővigyázattal járjon el. Egyébként a tanács mellett tudna mentéseket hozni fel, de ez esetben teljesen fölöslegesnek tartja.

Márk E.: Mégse járja, hogy ez még egyszer megtörténjen! Majdnem orfeummá tették a színházat! Lekicsinyelte Debrecen!

Fiatal-e Lónyai Piroska?

Zilahy Gy. igazgató jelentést tesz a társulat kiegészítéséről és úgy a szervezéséről, amelyben úgy a szerződés idejét, mint a tagok művészi képességét illetőleg szigorúan a bizottság utasításait és szerződését tartotta szem előtt. Igéri, hogy a társulat az új tagokkal októberben teljes készülettel nyitja meg a színházat. Jelenti, hogy a sz. ü. bizottság egyenes ajánlatára szerződött Lónyai Piroskát, a kolozsvári nemzeti színház tagját táncos szubret szerepkörre.

(Márk E.: közbe szól: Fiatal nő az a Lónyai Piroska?)

Az új tagok.

Zilahy: drámai szendét és társalgási művésznőt a legnagyobb fáradsággal és utánjárással sem tudott szerezzni, így vissza szerződött Hanel Arankát a debreceni közönség régi kedveltjét. Vida Ilonát szerződöttette a kassai színházról operett és opera

énekes nőnek. Nagyon jó erő, első rendű énekes és táncos művésznő. Így a Pozsonyi Lenke eltávoztával is lesz 5 énekes nő ugy, mint volt. A népsziműveket Főti Frida, Vida Ilona és Arkosi (bariton) fogják énekelni. Szükségét látta annak, hogy Karacs mellett valakit szerződtesse még, mert bármily kifogástalan jó művész is valaki, egy kicsit öregszik, megszokják és a közönség betelik vele. E célból szerződöttett egy nagyon szép hangú énekest, Szalay Gyulát, az aradi, majd szabadkai társulat tagját. Hogy az énekes darabok könnyebb és gyorsabb betanítását elérje, szerződöttett még a mostani mellett egy karmestert: Fekete Adolfot és két sugót. A zenekar 24 tagból fog állni, a karm pedig 28 ról 32-re egészítette ki (16 férfi, 16 nő.) Nem tekintve semmi anyagi áldozatot, a közönség kívánalmait teljesen kiakarja elégíteni. Így szerződöttett két táncosnőt, a Perczel nővéreket, kéri a jelentés elfogadását.

Oláh K.: A jelentést örvendetesen veszi tudomásul, és kéri Zilahyt, hogy amennyiben az új tagokról előre nem lehet ítéletet mondani, minél sürgetőbb szerepeltesse azokat, hogy a sz. ü. bizottság október végén e jogát gyakorolhassa.

Komlóssy A.: Kétkedik abban, hogy vajjon megfelelően és teljesen bevannak-e a szerep körök töltve, mert abban mindig sok hézagot látott. Ere felolvassák a színészek névsorát és szerepkörét. Komlóssy kérdezi, hogy hát a drámai-hősök kicsoda? Mondják neki, hogy Lukács Juliska van szerződöttve Csáder Irén helyett, aki ugyan szintén szerződöttett, csak hogy miskolci szerződése értelmében csak a jövő év virágvasárnapjától térhet vissza közénk.

Lándzsatorés Margitért.

Komlóssy A.: Ha így áll a dolog, akkor tiltakozik az ellen, hogy Csáder Irént szerződött tagnak lehessen minősíteni. — A Markovics Margit szerepköre meg egyáltalában nincs betöltve!

Hangok: Ott van Szabó Irma!

Komlóssy A.: Szabó Irma addig is itt volt, de a Markovics szerepkörét külön kell betölteni valakivel!

Zilahy: Hannel Aranka Markovics helyére jön. Különben is szerepkör már nincs! Eltörték. Mindenki játszhatik mindent!

Az önérzetes drámai hős.

Komlóssy A.: Hát a drámai hős?!

Oláh K.: Marad Szakács Andor, aki ellen senkinek sem lehet kifogása, mert ő a vidék legjobb drámai hőse.

Bálványos visszanyerte a nyugalmát. Mélyen meghajolt a leány anyja előtt s közönyös hangon kérde:

— Hová utaznak?

— Most jöttünk a gyorsvonattal s megyünk tovább a vicinálison. — Andor elment jegyet váltani s így ért bennünket a kellemetlen incidens.

Andor az Ilonka vőlegénye volt. Hamar megérkezett, kezét fogtak Bálványossal s leverve ujságolta:

— A vonatunk egy félórát késik.

— Akkor nekem is van időm hőségesen — válaszolt Bálványos.

— Hát maga hová utazik? kérdezte Ilonka.

— Én? Nagyon messzire megyek, idegen országba.

— Ne mondja, erről nem tudtam semmit.

Sétálni kezdtek. A vőlegény mutatni akarta, hogy szikrányit sem féltékeny, hátramadt a mamával.

Ilonkát bosszantotta a vőlegénye hanyagsága. Azután valami pajkos jókedvet erőt rajta s kacagva kérdezte Endrétől.

— Mit akar maga elfeledni, hogy utazni megy?

— Nem utazni megyek; Macedoniába esendörnek.

— Ah! S mit fog ott csinálni?

— Kárpótolni akarom magam valamiért.

— Igen és az elvesztett „egy“ helyett egész háremet rendez be magának.

Bálványos hallgatott. Dühbe hozta a leány jókedve és szilajsága némán nézett maga elé.

Ilonkára is hatott a rosszkezd. Hirtelen felé fordult s halkán mondá:

— Haragszik reám, Endre?

— Nem haragszom, csak el akarom feledni.

— Pedig megérdemelném. Csacsi voltam, mert megragadott, rabul ejtett az a fény, az a csillogás, s mely magát körülvette. S mikor maga utójára elhagyott, akkor éreztem, hogy nem vagyok való abba a szilaj légkörbe, a hol maguk éneket. Én is kérem felejtessen el, gyere ség volt az egész.

— Ilyenek maguk mind — felelt elkeseredve Bálványos. Abrándosan néznek egy férfira s azután kacagva megcsalják. S akkor is ritka leány, a ki azt mondja, szerettem, de már nem szeretem, elfordítják a fejüket s annyit mondanak:

Gyerekség volt s ki kacagják a történet hőst és az egész történetet.

— Gondolja a kettő közül akárme-lyiket.

— Könnyen beszél. Jól tudja, hogy még ma is csak áldani tudom magat. És jól tudja — itt elakadt pillanatra a hangja — hogy az a fénykép, a melyet magától kaptam, ma is uralkodik fölöttem.

— Adja vissza — könyörgött a leány.

— Ennyire szívtelen? Visszakövetelné tőlem az egyetlen emléket is? Nem adom Ilonka.

— S mi következik ezután?

Bálványos felkacagott. A kávédaráló lassan berobogott a perronra, sürgés, forgás támadt, csengettek.

— Mi következik? Maga megy északnak, én meg délnek. S mikor két hónap múlva maga, a mint egy jólnevelt menyasszonyhoz illik, sűrű könyhullatások között elusogja az igent a templomban, talán éppen akkor céloz a szívemre egy fanatikus török. Kezét nyújtotta Ilonkának.

— Isten vele.

— Haragszik? — kérde szórakozottan Ilonka.

— Dehogyan haragszom.

S ezt már a szívéből mondta.

Becsuzott s felugrott a vonatra. Kinyitotta az ablakot s kihajolt.

A két vonat egy időben indult utnak, az egyik északnak, a másik délnek.

Bálványos sokáig nézett az eltűnő vonat után, nézte akkor is midőn már csak a kékellő havasok látszottak.

Lassan besötétedett. Bezárta az ablakot s leült egy sarokba. Lehajította a fejét s a szeméből előszivárgott egy könnyesepp. Én nem tudom, mi okozhatta, valószínűleg a becsapódó köszénfüst.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— július 6.

Lapvásárlás, fiúmei
Sancolás . . .
Holt szezonba ennyi pletvka
Jó fogás . . .

Van mit irni . . . Hogy magunkról.
Az nem jó . . .
Jobb lett volna biz egyéb szen-
Záció!

Kereskedők pihenője.

— július 6.

Elteltek a rendes vasárnap dél utánok s a nagy ünnepek első napjától a kereskedők azok, kik az életben való harcot folyton folytatják.

Ne is csodálkozzunk aztán azon, hogy ez a végkimerülés, ez a küzdelem az embert mielőbb tönkretesz.

Az élet nagy harcában a szüntelen való munkálkodás a testet-lelket kimeríti egyaránt, felemésztődik a munkakedv, a türelem, kitartás s végeredményében még a becsvágy, önértzet is csökken, mivel a kifáradt test, az agyonnyűgözött szellem nem bírja a munkát.

Valami üdvösebb eszmét alig pengettek meg mostanában nálunk, minthogy a kereskedések alkalmazottai a nyári hónapok alatt legalább az egész vasárnapon át pihenhessenek.

Ha ellehet valakire mondani, hogy egy héten át legalább egy napon keresztül rá fér egy kis pihenő, ezek a kereskedők, kik a hét egész napján át, kora reggeltől késő estig az üzletek poros és nyomasztó levegőjét szívják magokba.

És sok esetben mily fárasztó munkát végeznek. Alig várják az estét, hogy fejüket pihenőre hajthassák.

A nyári hónapokban, mikor ember s állat a nap heve elől meghuzódik mikor a test pihenés és nyugalomra vágyakozik, kétszeresen szükséges az, hogy kereskedőink legalább egy napon át szünetet tartsanak, a vevő közönség bár mikor bevásárolhat: így a kereskedőnek sincs kára belőle.

— a—b.

— **Hangverseny a tulipánkert javára.** Mindenki, az ország kicsinye-nagyja igyekszik, hogy a Tulipán-kert javára, e nemes, hazafias célra áldozzon a maga tehetsége szerint. Az ország majd minden részében megmozdult a társadalom, hogy csatlakozzék ez új, magyar korszakot teremtő mozgalomhoz. Debrecen eddig még nagyon keveset tett erre a célra. Most Lányi Géza cimbalomművész és dalköltő igyekszik e célra fellelkesíteni Debrecen magyar társadalmát, a magyar szivhez legközelebb álló módon, az édes bus magyar utakkal. Két napon szervezett társulatával a hó 7-én és 8-án hangversenyt rendez az „Angolkirálynő” nyári helyiségében 1 korona és 2 korona belépő díj mellett. Vele lesznek Solymossy Elek népszínház ny. színésze, a ki a jótékony célra szíveségből működik közre és Cserváry Irén operazene-kesnő; Tajó Izsó és Papp Ferenc ének művészek, akik közül ez utóbbi a téli szezonra a debreceni színházhoz van szerződve. Jegyek a szombati előadásra előre kaphatók Csáthy Ferencz ur könyvkereskedésében, vasárnap folyamán pedig a Tulipánkert szövetség helybeli intézőségének irodájában, dr. Matolcsy László tanárnál Kossuth u. 33 szám alatt. Felülfizetéseket

elfogad és hirtapilag nyugtáz a Tulipánkert szövetség vezetősége. A hangverseny mindkét napon este 9 órakor kezdődik.

— **Nyári zápor.** D. u. négy óra tájt megeredtek az egek csatornái. A napok óta tartó rekkenő hőség után derekas kis zápor eső itatta meg a szomjas földet. A lehült levegőt mohón lehelte be a város elcsigázott népe. Az időjósok most már állandó szép időt ígérnek, a mi viszont az aratásra nézve lesz nagy áldás. Nem is az időjárás fáj ez idén a gazdáknak, hanem az arató-sztrájk. Jövőre azonban az izgatásnak lesz rossz aratása, mert a sztrájk miatt elszaporodtak az aratógépek, a szerződésesség miatt kenyerét vesztett, fogságba került nép pedig százszor is meggondolja, hogy jövőre mit tegyen. Ez a kiábrándulás is fel fog érni egy jócska nyári záporral!

— **Kisiparosok gyűlése.** „A kisiparosok bizottsága” aláírással kiáltványt jelent meg, mely a kisiparosokat vasárnap d. e. 1/2 11-kor, a Nagykorona vendéglőben tartandó gyűlésre hívja meg. Napirend a felhívás szerint: „Visszaélések az ipartestületnél.”

— **Felhőszakadás.** Budapestről táviratozzák, hogy a székesfőváros fölött ma nagy felhőszakadás dühöngött. Jég esett az utcák nagy része viz alatt áll. Sok ház meg rongálódott, a villám több helyen lecsapott.

— **Hirdetmény.** Végh Gyula főkapitány a beállott meleg napokra tekintettel a helyhatósági szabályrendelet alapján felhívja a város közönségét, hogy udvaraikban az u. n. kapitány vizet (200 liter ürtartalmu dézsában, vagy félfenekű hordóban vizet és mellette vedret) állandóan készenlétben tartsanak, ezenkívül úgy az udvart, mint a házuk előtti járdát reggel és este állandóan locsolják; továbbá udvarukon sertésfürdőző tócsák tartásától óvakodjanak; egyidejűleg felhívja a lakosságot, miszerint tekintettel arra, hogy a háziállatok között a meleg napokban a veszettség könnyen kiüthet, ezek részére az udvarban folytonosan felfrisített viz tartandó; ha kutyát utcára kivezetnek, azok pórázon vezetendők, vagy szájkocsárral ellátandók, mert ellenkező esetben a szájkocsárnélküli kutyák, mint kóbor állatok, kárt okozhatnak és tulajdonosaik ellen a kihágási eljárás folyamatba vétetik.

— **A nyomdászok mulatsága.** Szombaton este vidámságtól, pezsgő jókedvtől, vig mulatozás zajától lesz hangos a Margit-fürdő tágas diszterme. A nyomdászok tartják ott műkedvelő előadással egybekötött táncvigalmukat, mely az előjelekből ítélve kiválóan összes sikerűnek ígérkezik, felülmúlja az ezidei összes nyári mulatságokat. Szinte kétségtelen, hogy a kitűnő mulatságból, mely kellemes is, élvezetes is lesz, nagy közönség veszi ki a részét és a hatalmas diszterem zsufolásig megtelik. Ezt a nagy sikert biztosítja az az óriási érdeklődés, mely már hetek óta széleskörben mutatkozik. A sok tagu rendezőség fáradhatatlan buzgalommal törekedik azon, hogy a pompás táncestély sokáig emlékébe vésődve maradjon a résztvevőknek, mindent elkövet a siker érdekében. „Turi Boreza” című népszínmű előadása előzi meg a táncvigalmat. A szereplők egytől egyig kipróbált műkedvelők, akik valamennyien kitesznek magukért, élvezetes percekkel szereznek a közönségnek és ki fogják érdemelni az elismerést. A tánchoz a talpalávalót Kiss Béla kitűnő zenekara szolgáltatja. Lesz tombola is és hogy a derék nyomdászok pártatlanul egyessen és kiváló tapintattal rendezett mulatságán mindenki jól ne találja magát, ahhoz szó nem férhet.

— **A debreceni vendéglősök kávé-** sok ipartársulata tegnap Hauer Bertalan elnökletével ülést tartott, a melyen melegen

Zilahy: Es a vidék legjobban díjazott drámai hőse. (Es a legkiválóbb. Szerk.)

Márk E: Legalább azt kellene neki megmondani, hogy jobban tanulja meg a szerepét!

Oláh K.: Ezt nem lehet neki mondani, mert haragszik érte. Különben is hiába való, mert azt felelte rá: hogy ő tud, a közönség nem tud, meg a ki mondja (Derűtlenség.) E mellett nagyon tul is van terhelve.

A bőkezű Zilahy.

Komlóssy A.: Sok felől olyasmik hallatszanak, hogy Zilahy szűkkeblű a társulat tagjaival szemben, és sajnálja tőlök a fizetést.

Zilahy: Nem mond semmit erre, de azt hiszi, elég, ha kijelenti azt, hogy pusztán csak személy kiadása 20,073 korona havonként.

A ruhatár.

Oláh K.: ajánlja, hogy vegyen a sz. ü. bizottság annyi fáradságot magának, nézze meg a színházi könyvet, melyet a színház igazgató az anyagiakról vezet, ez minden ilyesmi kérdésben megadja a feleletet és tiszta képet nyújt a bizottságnak a színház óriási kiadásairól, igazolja az igazgató pártatlan áldozatkészségét. Fölötte tévednek azok, a kik a színháznak valami busás nagy jövedelmet képzelnek. — Beszél még a színházi ruhatár ügyéről, melynek helyét illetőleg olyan javaslatok hallatszottak, hogy azt a főlépcső helyére terjeszsek és bővítsék ki. Helyszíni szemle tartását javasolja és jelenti, hogy Tóth István építésznek volna egy erre vonatkozó 6800 koronás terveze, a melynek a költségvetésbe való felvételét kéri.

A kaszinó páholya.

Zilahy: A kaszinó páholyokról beszél. Többek kívánságára el akarja azt onnan távolítani s a Kaszinó ezt nem is ellenzi, ha a zenekar előtt az igazgató nyolc garcon széket állítana föl. Ő ezt a saját felelősségére és költségére hajlandó is megtenni.

Márk E.: Nagyon örülne, ha a Kaszinó páholy így eltávoznék a mostani helyről. — Tüntessék is el bárhova, csak ott ne legyen! Mert a páholyban ülők olyan szünet nélküli, hangos beszélgetéseket s a páholy előtti két támlásszék sorban ülő katonatisztekkel olyan botrányos lármát csapnak, hogy ez a szomzódó páholyokra nézve elviselhetenné vált!

Oláh és Márk: semmi kifogást nem gördítenek a Zilahy terve elé, ha azt ő helyesen találja és ha a garcon székek felállása tűzbiztonsági szempontból teljesen megfelelő.

Zilahy: ezt ő figyelembe vette, és a garcon szék sort a népszínház mintájára helyezné el s hársonnal bevont acélrudak által különítené el a színpadtól és a zenekartól.

Okos indítvány.

Komlóssy A.: indítványozza, hogy mondja ki a színházi bizottság, hogy a szereplő személyeknek bármily esetben is a vasfüggöny előtt való megjelenés eltiltattik. Ez indítványának elfogadtatását több erővel és tapasztalattal támogatja s általa a közönség ama gyakran megnyilvánuló, botrányos lármát okozó szokásának akarja elejét venni, mellyel az egyes művészeket kiszokott tüntetni. Ezzel együttesen kéri a sajtó képviselőit, hogy a sz. ü. bizottság e határozatát a közönséggel tudatni kötelességüknek tartsák s lapjaik útján igyekezzen megszoktatni, vagy éppen egyenesen megtiltani a közönséget a vastapsok alkalmazásától.

A bizottság az indítványt a tanács és a rendőrség jóváhagyására bizva elfogadta. Miután több tárgy nem merült fel, a sz. ü. bizottság e havi ülése e gazdag tárgysorozat után véget ért.

(sz. i.)

ünnepeleék Dr. Ábrahám Dezső ügyészt, kit országos képviselőnek választottak meg időközben. Elhatározták, miszerint a városi tanácsot kérni fogják, hogy az orfeum szennak vessen véget a jövő hónapban, miután 75 vendéglős, kávé s. b. érdekeit, nem lehet alávetni egy üzlet érdekeinek. Több, fontos szakügy elintézése után a zárszámadások örvendetes tudomásul vételével a Boes-kay-szobor céljaira 50, a mentőegyesület javára pedig szintén 50 koronát szavazott meg. Az ülésen jelen volt Vetéssy Béla rendőrtogalmazó is, aki az ipartörvények tárgyában szívesen nyújt felvilágosítást.

— **Beleesett a kutba.** A nagyháti pusztáról jelentik a következő tragikus esetet a kir. ügyészségnek: Kovács János pásztor fiu vízmerés közben belebukott a rétségen levő mély osordakutba. — Mire kimentették volna a segélyére sietők, halott volt, megfulladt. Az ügyészség elrendelte a vizsgálatot. Dr. Isó János törvényszéki orvos holnap kiutazik Nagyhátpusztára a szerencsétlen véget ért fiu holttestének felboncolása végett.

— **Orvos helyettes.** Dr. Szenes Zsigmond gyermekorvos, 4 heti tartózkodásra külföldre utazott. Orvosi gyakorlatában dr. Sirelinger Győző (József-kir.-herceg u. 5.) helyettesíti.

— **Lefoglalt szocialista ujság.** Budapestről jelentik: A vizsgálóbíró ma elrendelte a Világzabadság című szocialista ujság e hónap 7 iki számának elkobzását. Az ügyész, aki az elkobzást indítványozta, a lap két cikkében: „Hol az ellenség? és „ostrom-állapot a mezőkön,“ címűben osztály elleni izgatás vétségét látta. A vizsgálóbíró rendelkezése a rendőrség ma a pályaudvaron az összes elküldésre szánt példányokat lefoglalta, azonkívül a fővárosban a dohánydözsédekben, a lapkiadóhivatalában található összes példányokat elkobozta.

— **Turisták Debrecenben.** Grósz Dezső, nagyváradai főgimn. VII. o. t. és Davidovits Lajos kereskedelmi iskola felső osztályu tanulója, kik már a tavalyi vakációban turista utjukban (Nagy Váradtól)—Bukarestig és más uton vissza) gazdag tapasztalatokat gyűjtöttek maguknak, tegnap nagy érdeklődést keltettek a városban, széles karimájú kalapjukkal és pásztorbotjukkal. Sokan pásztoroknak is nezték őket, némelyek mesterembereknek, mások mérnököknek. Ma reggel tovább meennek Nagykároly, Szatmár, Beregszász, Munkács, Máramarossziget, Kassa Sátorajauhely, Sárospatak, Eperjes a Tátrafűrdők és a Galiciai sóbányák megtekintésére. Egyik utitársuk Berényi Ferenc Péter az uton elmaradt.

— **Aki a menyországba akar hajtani.** Pécsről jelentik: Szerdán délután nagy feltűnést keltett egy ifju ember, aki a bérkocsiallomáson egy bérkocsira felülő nő mellé felugrott és átölve azt, rákiáltott a kocsisra: „Hajts a menyországba!“ A nő sikoltásaira az ifjut lefogták, amikor is dühöngeni kezdett s a rendőrök alig bírták megfékezni. A vizsgálat során kitudt róla, hogy veszedelmes címbeteg, tehát bevitték az elmegyógyintézetbe. Pécsen senki sem ismeri s kiütét még eddig nem sikerült megállapítani.

— **Ismét bérharo** A debreceni munkások közt állandó a forrongás. Mindig akad elégedetlen szakosztály, amely bérharcba lép. Ennek oka a debreceni piac példátlan drágaságában keresendő. A megélhetési viszonyok ugyanis Debrecenben még a fővárosinál is nehezebbek. Legujabban a kovács segédek elégedetlenkednek, akik egyelőre nem szüntették ugyan be a munkát, de tegnap memorandumot terjesztettek az ipartestület utján a munkaadók elé, melyben bérfelemelést és munkarend szabályozást követelnek. — A memorandum tárgyában ma délután már megtörtént az első kísérlet a békéltetésre. Az

ipartestület kistanácstermében Vetéssy Béla iparhatósági biztos elnöklése alatt összeült a békéltető bizottság és egybegyűltek a munkaadók és a munkások képviselői. A tárgyalás azonban nem vezetett eredményre. A munkaadók ugyanis 14 napi meggondolási időt kértek a követelések teljesítését illetőleg, amibe azonban a munkások nem egyeztek bele, hanem kijelentették, hogy a a memorandumban foglaltaknak a mesterek hétfőig nem tennének eleget, úgy sztrájkba lépnek.

— **Kossuth és a kereskedő ifjak.** Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter arra kérte a Kereskedőifjak Társulatát, hogy a kereskedelmi alkalmazottak helyzetének javítására vonatkozó javaslatait terjeszsze föl hozzá. — A társulat most nyújtotta át a miniszternek feliratát, melyben sürgeti a kereskedelmi inas viszonyok javítását, a felmondási idő rendezését, a teljes vasárnapi munkaszünetet, a záróra és munkaidő szabályozását, a betegsegélyezés és balesetbiztosítás, valamint az aggkor és rokantság esetére való biztosítás törvényes rendezését, a hatósági intézkedések szigorítását az irodák, üzleti helyiségek egészségügyi szempontból való megvizsgálása tárgyában. A felirat szövegét megküldte a Kereskedő-ifjak Társulata az összes főnöki testületeknek is támogatás céljából.

— **Uj rend a postán.** Az aradi postafőnök közli: A kereskedelemügyi miniszter folyó évi július hó 1 napjától kezdve a küldemények feladására nézve a következő eljárást állapította meg, nevezetesen: ha az egyszerre feladásra kerülő ajánlott levelek, értékűküldemények és csomagok darabszáma ötnél, s szállítóleveleké háromnál több azok feladójelegzők című nyomtatványon beírva eszkezlendő, melyről a feladó (az értékűküldemények és csomagok darabszáma ötnél, a szállítóleveleké háromnál több azok feladása a postahivatal által díjtalanul kiadandó feladójelegzők című nyomtatványon beírva eszkezlendő, melyről a feladó (sz értékűküldeményekről kizárólag tintával) másolatot állít ki. Az átvételt a postatisztviselő az eredeti jelegzőknek ismeri el, míg a szintén a fél által kiállítandó másolat a felvevő könyv mellékleteképen a postahivatalnál marad.

— **Szülők figyelmébe.** Házi nevelőnek ajánlkozik helyesen a szünidőre egy szolid, intelligens szegény sorsu theologus, aki a tanításban nagy jártassággal és sok évi tapasztalattal rendelkezik. Előkészít a latinból és bármely tantárgyból gimnáziumba készülő növendékeket. Ezenkívül javító, pótló és fölvételi vizsgákra való előkészítés végett több tanulóval elvállal. Irodai munkákra is ajánlkozik. Ide vonatkozó megkeresések a „Szabadság“ szerkesztőségéhez (Csapó u. 9.) intézendők, ahol az illető felől bővebb felvilágosítás is kapható.

— **Öngyilkos ügyész.** Szatmáron a napokban öngyilkossá lett Orosz Sándor kir. alügyész. — Az öngyilkosság nagy feltűnést keltett megyeszerte, mert Orosz előkelő család tagja s az ügyésznek sem volt oka látszólag az öngyilkosságra. De csak látszólag. — Szorosabb baráti körében régóta tudták Orosz Sándorról, hogy hamis kártyás. — Néhány hónappal ezelőtt történt, hogy Orosz Sándor egy urí társasággal huszonegyezett. Bantot adott és nagyobb tétnél a társaság egyik tagja észrevette, hogy az ügyész ur alulról vesz magának lapot, persze hogy megnyerte a tétet, de a játék után a megfigyelő oda ment hozzá és a fülébe sugta:

— Sándor, te csalsz!

Orosz elsáppadt és kérte barátját, hogy ne árulja el. — Ez csak egynehány közel ismerősével közölte a dolgot és megegyeztek, nehogy feltűnő legyen a dolog, tovább játszanak vele, de kikötötték, hogy aztán vissza kell vonulnia a társaságtól, pár hétre rá Oroszt megint rajtakapták hamis játékon.

Ekkor már magánaton értesítették róla felettes hatóságát és a főügyész felszólította, hogy kérje áthelyezését. Ez se történt meg és Orosz tovább játszott. Mikor harmadszor is rajtakapták a paklizáson, a szatmári törvényszék elnöke magához hivatva és e szavakat intézte hozzá:

— Ön mint köztisztviselő szerepel, de maga is megérdemli, hogy vádlottként álljon a törvény előtt. Kérje sürgősen nyugdíjazását.

De úgy látszik a nyugdíjazás körül is lehetett valami galiba, ami arra kényszerítette a szerencsétlen embert, hogy fegyvert fogjon maga ellen.

— **Türelmes gyomor.** Succo, a híres műkoplaló Genfben most harminc napig fog koplalni. A gyógyterem nagy lépezőházában egy ke-recet emeltek a számára, s egy rácsos ajtóon keresztül mindenki megnézheti a nagynevű éhezőt. Mielőtt ketrecébe zárkozott, egy orvossal megvizsgáltatta magát, s ez megállapította, hogy teljesen egészséges. Succo jelenleg száz nyolc fontot nyom és bizonyosra veszi, hogy az egy hónapi koplalás általa alatt nyolc fontot fog sulyából veszíteni. A műkoplaló a következőket mondta el „művésze éről“: Ebben az évben már másodszer történt, hogy hosszabb időre koplalás alá vetem magamat. — Februárban husz napon keresztül egy falatot sem ettem. Miközben koplalok, nagy gondokkal kerülök mindenféle testi és lelki megerőltetést. Azt hiszem, hogy már hat évet keresztül koplaltam, ha minden koplalásomat számításba veszem. Merlotti 1837 ben ötven napig koplalt és bele is halt. Dr. Tanner 1876-ban negyven napig koplalt és van Nilcox is kibirta ennyi ideig. Huszonhárom éves voltam, amikor komolyan fogtam a koplaláshoz. Étvágyam sohasem volt, amit ideges gyomorhajomnak tulajdonítok. Most tizenötödöszer fogok hosszabb koplalásba s ekkor a tizenöt napos koplalásaimat számításba sem veszem.

— **Ötezer év előtti levélírás.** A csikági egyetem egy expediciója nagyon érdekes leletekre akadt a babilóniai Bismyában. Találtak ugyanis közel két ezer olyan agyagtáblát, amelyek hozzávetőleges becslés szerint a Kr. e. ötödik évezredből származnak. Az első babilóni táblák, a világ legrégebbi írott okmányai, agyagból készültek. Eredetileg gömbölgöcsök voltak és olyképpen készítették ezeket, hogy a nedves agyagba rajzolták be a kifejezendő gondolatokat és azután szárítás céljából napra tették a gömböket. Később a gömbölgöcsöt fölváltotta a lemezszerű tábla. A századok folyamán a táblák mindinkább elvesztették a szögletes alakjukat és helyübe a négyszögletes forma lépett. Később, amikor több írnivelőjük akadt, a négyszögű táblák helyübe a hosszukás lemezek léptek, amelyek különböző nagyságúak voltak. Leveleket: iz ily agyagtáblára írtak. A kész levelet mindig vékony agyagfóggal borították, hogy a kíváncsi szemek elől elrejtessék az írást. Ezt a burkot azután vagy lepecsételték vagy pedig a címet írták rá és a napra tették szárítás céljából. A lemezeken látható írás kezdetben egyenes alakból állt és csak később lett ékalku. Ezentul csak ilyen írásmódu táblákat készítették.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképezési, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfaluassy ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kirkakban.

x **Állásra pályázó.** Egy becsületes és jó családból származó, középkorú egyén 50—100 forint övadék letétele mellett pályázik bizalmi állás elnyerésére. — Ajánlja magát gazdatiszti állásra, pénzbehajtásra, rakárkezelésre, bizományi üzlet vezetésére vagy valamely magánintézetben hivatalnok állást is elfogad. Cím a kiadóhivatalban meg tudható.

x Az Arany Bika kávéházban minden este orgányzene.

x Magyar ember nem használ mást, csak a híres Hajdusági pedrót, mert a legjobb bajusznövesztő és ápolószer az összes bajuszpedró készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 filléret utánvéttel bérmentve küld a készítő Grosz Nagy Ferenc gyógyszerész. Debrecen, Kossuth-utca.

x Nincs többé hajhullás. Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Izis hajszesz. Két-három heti használat után a legerősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ár csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszerésztárában, Piac-utcán.

SPORT.

Football mérkőzés. Vasárnap a sporttérén az anyira érdekesített football mérkőzés lesz, melyre a belépti díjat az előbbi napon váltott versenyre szóló jegyben foglaltatik (40 fillér) a D. T. E. és az Egyetértés küzdenek ismét egymás ellen, remélve a múltkorhoz képest a D. T. E. csapata több kedvet s szebb összjátékot fog felmutatni. Az Egyetértés szokott szép játékkal fog küzdeni az előbbéigért.

Tornaverseny. Holnap, szombaton d. u. a nagyerdői sporttérén a „debreceni torna egyesület” házi versenyt tart, immár második verseny, amely szintén érdekesnek ígérkezik a sok nevezés következtében ezáltal 40. fillér a belépti-díj, mely 2 napra érvényes (t. i. a mai versenyre és holnap vasárnap) a football mérkőzésre. Reméljük a közönség szintén oly szép számmal fogja ezen élvezetes versenyeket végignézni mint a multkor házi versenyt. A verseny számok a következők: 1.) 60 m. síkfutás. 2.) Súlydobás előnyvel (handicap.) 3.) Magas ugrás előnyvel (handicap.) 4.) Gerelyvetés. 5.) Távolugrás előnyvel (handicap.) 6.) 220 yardos síkfutás előnyvel (handicap.) Kezdeté 5 órakor.

TÁVIRATOK.

Justh elnök kijelentése.

Budapest, július 6. Justh Gyula, a képviselőház elnöke ma kijelenti, miszerint nem fogja tovább tenni, hogy oly kevés képviselő vegyen részt a képviselőház ülésein. Névsort fog olvasztatni és semmi igazolást nem fogad el, hanem levonja az elmaradó képviselők napidíjait.

Oroszországból.

Budapest, július 6. Szentpétervárról jelentik: A csoma holnap folytatja a bialosz toki vérengzésre vonatkozó bizottsági jelentés tárgyalását.

Budapest, július 6. Szentpétervárról írják: Egyes hírszerek jelentése szerint a wladiszwosztoki támadók megfékezésére hadihajót rendeltek ki.

Budapesti gabonaözsdé.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 6.

Buzakínalat: mérsékelt vélekedv jó. Nyugodt irányzat mellett 30.000 métermázsza kerül forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonafélék változatlanok. Idő: esős.

Buza októberre	15.18—20.
Buza szeptemberre	15.76—78.
Rozs októberre	12.92—94.
Rozs áprilisra	
Zab októberre	13.14—16.
Zab áprilisra	13.52—54.
Tengeri szuszttusra	12.24—26.
Tengeri szeptemberre	12.64—66.
Tengeri 1907 májusra	11.20—22.
Repece augusztusra	30.30—50.

Szerkesztői-posta.

T. M. Oskolai pletykák számára sincs terünk. Örüljenek, hogy — hála az Apponyi miniszter emberszerető, jó lelkének s a tanári kar humánus gondolkodásának — itt is, máshol is simán folyt le az érettséginek nevezett véres háború, melyben még csak nem is oly régen ellenséges hadakként állottak egymással szembe a tanárikar és a tanulóifjúság.

N. F. Gyöngék még a tarlóra.

Regényesarnok.

Neró.

— A „Szabadság”-nak írta: Kövér Ilma. —

(Folytatás.)

Hát . . . hát, ki ez a nyomorult?
— A . . . a Balás Gusztó bácsi . . .
— Szentháromság, egy Isten! Gita! ?
Hát ez a maga szerelme? hát ilyen emberek áldozza fel maga az én szerelmemet! ?
— Oh, Kálmán, hogy mondhat ilyet! ? én senkiért sem áldozom fel magat . . .
— De hogyan férjhez megy . . .
— No igen, mert azt mondja Mina néni, hogy ez ésszerű cselkedet és hogy nekem nem szabad válogatnom, mert aztán úgy járok, mint a szolgabíróék Katalinja; a ki már Katica néni és mégsem kapott férjet . . . A magáé nem lehetek, Kálmán, hát mit bánom: akárkié leszek . . .
— És hiszi maga, hogy szeretheti azt a csunya, vén embert, aki apja lehetne magának? . . .
— Már hogy képzeld ilyet! Azt mondja Mina néni, hogy a férjet nem okvetlenül szükséges szeretni, hogy ő soha se szenvedette Fridolin bácsit. Hát tudja én jobb szeretném szeretni a férjemet, ha azonban nem lehet . . . mert ugye, Balás bácsit a legjobb akarattal sem lehet szeretni? . . .

— Bizony nem! . . .
— No lássa, hát az én lelkiismeretem tiszta lesz . . . Ma megkéri a kezemet és nekem nem szabad nemet mondanom.

Mélyet sóhajtott.
— Nekünk örökre el kell válnunk, édes Kálmán.

— De . . .
— Nekem soha többé nem szabad magat látni.

— Édes . . .
— Soha se szabad még közelébe sem jönnöm . . .

(Kissé a hadnagy felé csuszott a lócán.)

— Hisz a . . .
— Soha se szabad még egy baráti kézszorításra se odanyujtanom a kezemet.

(Öntudatlanul tette mind a két kezét a hadnagyéba.)
— Gitám! ?

— Soha se lett volna megengednem magának, amit tegnap . . .

A feje Szaniszló vállára billent, az föléje hajt, olyan közel, hogy a két ajk között nagyon csekély távolság maradt.

— Soha, Kálmán! — folytatta — mert hiszen megbocsáthatlan bűn volt, már az az egy csók is . . .

Elhalgattak mindketten, — de valami cuppanásféle zavarta a nagy csendet . . .

Aztán újra Gita szólalt meg. Most már zokogástól fulladozva, szinte rimázkodó hangon törtelte:

(Folyt. köv.)

NYAVALYATÓRÉS!

A nyavalyatórés, görcs és más ideges állapotba szenvedők, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható szabad. „Haltju gyógyszerár” által Majna-Frankfurt.

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy utca és Ferencz József lovasági laktanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolatván: e házhelyek mérségteljesen s igen kedvező részletzetési föltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyház ügyvédnél Piac u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905. április 20.

A debreczeni ref. egyház küldöttsége.

MAGYAR ÁLLAM VASUTAK menetrendje

1906. május hó 1-től.

Debrecenből indul:	óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel	8 57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8 30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10 35
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4 —
Csak Szatmár (gyorsvonat) —	d. u.	6 55
Csak Szatmár (gyorsvonat) —	este	8 24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.) —	d. u.	12 11
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8 51
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7 23
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f. —	d. u.	4 25
m. á. vasúttól — — —	reggel	5 35
vásártérrel — — —	reggel	5 44
m. á. vasúttól — — —	d. e.	8 09
vásártérrel — — —	d. e.	8 16
H.-Böszörmény — — —	d. u.	11 11
S.-Sz. Mihály — — —	d. u.	11 20
felé — — —	d. u.	4 34
m. á. vasúttól — — —	d. u.	4 47
vásártérrel — — —	este	7 —
vásártérrel — — —	este	7 07
F.-Abony felé m. á. vasúttól —	reggel	4 35
F.-Abony felé vásártérrel — —	reggel	4 56
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól —	d. u.	4 56
O.-Kócs—Polgár felé vásártérrel —	d. u.	5 16
Derecske—N.-Léta felé — — —	reggel	9 35
Derecske—N.-Léta felé — — —	d. u.	4 51
Bpestre érkezik:		
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v. —	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v. —	este	6 40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v. —	reggel	5 45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v. —	este	9 35
Budapestről Debrecenbe indul:		
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v. —	reggel	7 25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v. —	reggel	9 —
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v. —	d. u.	2 35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v. —	este	7 —
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9 15
Debrecenbe érkezik:		
Budapest felől (személyvonat) —	d. u.	8 29
Budapest—Nagyvárad f. gyors —	este	6 48
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	2 24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	3 29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7 46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8 46
Szatmár—M.-Sziget felől — — —	d. u.	4 12
Csak M.-Sziget felől — — —	este	10 11
Szatmár felől — — —	este	6 40
Kassa—Miskolc felől — — —	este	8 19
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs —	d. e.	11 31
vásártérre — — —	reggel	7 33
H.-Böszörmény — — —	d. e.	7 40
felől — — —	este	6 22
vásártérre — — —	este	6 28
vásártérre — — —	d. u.	3 29
vásártérre — — —	d. u.	3 35
F.-Abony felől vásártérre — — —	d. u.	7 44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz —	d. u.	7 54
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér. —	reggel	5 25
O.-Kócs—Polgár felől m. á. v.-hoz —	reggel	5 35
Derecske—Nagy-Léta felől — —	reggel	7 15
Derecske—Nagy-Léta felől — —	d. u.	8 18

Neustein Fülöp Cukrozott hashajtó labdacskai

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

pirulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngöden hashajtók, vér tisztítók; egy gyógyszerem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák.

Székszorulás

legjobb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsőjük végett még gyermekek is szívesen veszik be. 15 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekerés mely 120 darabot tartalmaz, csak 2 kor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tekerés bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük hátróztottan Neustein Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjeggyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszéki legvédelem alatt álló csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót”-hoz címzett gyógyszer-tára **Bécs, I., Plankeng 6. Kapható:** Debrecen: Balázs Ödön. Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész uraknál.

HYDRAULIKUS SAJTÓK

Arany érem
Szeged 1899
Arany érem
Budapest 1899
Arany érem
Pozsony 1902

szőlő és gyümölcsmust sajtolásra a nagy üzem számára, 2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat kézihajtásra Herculesnyomerő szerkezettel fa- vagy vass-tányérral. — Gyümölcs- és

szőlő-örlöket, bogozógépeket,

Gyümölcs-aszaló készülékeket

hydraulikus sajtóért.

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben.

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, III.

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejekorán kéretnek.

Klimatikus gyógyfürdő.

GLEICHENBERG

Nyári üdülő.
IDÉNY:
Május—Október.

(Stájerország.)

Gyógyjavallatok: Légzőszervek hurutos bajai (Asztma, Emphysem) az emésztési szervek sziv-izmok megbetegedésénél, idegbajoknál stb.

Gyógyeszközök: Inhalációs theraia, pneumatikus kamarák, hidegvízgyógyintézet, szénsavas fürdők, Fungó-gyógymód stb. stb.

Gyógyforások: Konstantin-, Emma-forrás, Szent-János-kut, Remete-forrás.

■ Kimerítő képes prospektussal szolgál, lakás és kocsimegrendeléseket elfogad a Fürdőigazgatóság. ■

Málnási Mária
Málnási Siculia
Borszéki, Bikszádi
Luhi Margit
Luhi Erzsébet
Mohai Ágnes
Parádi, Polenai
Répaty Salvator
Sztojka Szolyvai
Szlatvini, Suliguli
Magyar borvizek.

Mindennemű gyógy- és borvizeket folyton friss töltésben, jutányos árban ajánl

Csanak József

fűszer, esemege bor- és ásványvíz kereskedése.

Telefon 70. szám.

Helybeli megrendelések házhoz szállítatnak.

Bártfai, Bilini,
Budai, Czigolka,
Csizi, Csisi, Halli,
Ivándai, Karlsbadi,
Krondorfi,
Morytnczai, Lipiki
Karianbadi, Parádi
arzen,
Preblau, Rohitschi stb.
Selters

Gyógyvizek.

Zacherlin

Nagyon segít és utó-
érhetlen féregpusztító
Üvegekben vásárol-
juk.

Kapható:

Debrecen
Annók Sándor
Böszörményi István
Csanak József
Csicsó Lajos
Csillag József
Deutsch Lajos
Félegyházy János
Friseth Károly
Ganovszky Lajos
Grünberger és Glück
Havas József
Kertész Miklós

Kertész Nándor
Klein Ignác
Kóhn Henrik
Komlóssy Lajos
Kontsek Géza
Kovács Mihály
Krausz J. Bernát
Lindenfeld J. Jenő
Lusztig és Bán
Mayer Jenő
Molnár Jenő.
Neumann Nándor
Parti Ferenc

Rickl Antal József
Róth Antal
Váray József
Berettyóujfalu:
ifj. Weiszberger Ignác
Rothbart Nándor
Érmihályfalva:
Grósz Hermann és fia
Lévay Vince
Pollák Mór
Hajduböszörmény:
Gemeinbeck József

Tulogy Ferenc

Hajdunánás:

Slachta József

Hajduszoboszló:

Körner Lola

Tiszafüred:

Kiss Géza Ernő
Schön Jakab
Weizmann József

kereskedőknél.

Figyelmeztetik a nagy közön-
ség, hogy Debrecen város számot-
tevő kereskedői ez év **július**
8-tól szeptember 1-ig a vá-
sárvasárnapját kivéve
vasárnap egész napon át

zárva tartanak s így a t. közönség
bevásárlásait csakis hétköznapo-
kon eszközölje.

375-4-4.

Aláírási iv.

A vasárnapi munkaszünet és záróra szabályozás ügyében f. hó 1-én tartott értekezleten,
mi vaskereskedők egyetemlegesen elhatároztuk, hogy üzleteinket **ez év szeptember hó 1-től, jövő**
év május hó 1-éig a vásárvasárnapját kikéve, (tehát a nyári hónapok kivételével)

vasárnapokon egész nap zárva tartjuk.

A zárórat pedig május hó 1-étől november hó 1-éig reggel $\frac{1}{2}7$ -től, este $\frac{1}{2}8$ -ig,
november hó 1-től május hó 1-ig reggel 7 órától — este 7 óráig állapítjuk meg.

Alulírott vaskereskedők tehát sajátkezü aláírásunkkal erősítjük meg fentebb elsorolt
kötelező elhatározásunkat, a mit egyetemleges hozzájárulás esetén tartunk fenn.

Kelt Debrecen, 1906. év július hó 4-én.

Kartársi üdvözlettel

Sesztina Lajos.

Tóth Gyula.

Kovács Gyula.

Nánássy Lajos.

Pászor Gyula és Társa.

Bészler és Dávid.

Sümegei Béla.

379-2-1